

Bruxelles, den 2.10.2013
COM(2013) 690 final

**MEDDELELSE FRA KOMMISSIONEN TIL EUROPA-PARLAMENTET OG
RÅDET**

**STYRKELSE AF DEN ØKONOMISKE OG MONETÆRE UNIONS SOCIALE
DIMENSION**

DA

DA

**MEDDELELSE FRA KOMMISSIONEN
TIL EUROPA-PARLAMENTET OG RÅDET**

STYRKELSE AF DEN ØKONOMISKE OG MONETÆRE UNIONS SOCIALE DIMENSION

1. INDLEDNING

Den 28. november 2012 vedtog Europa-Kommissionen en plan¹ for en udbygget og egentlig Økonomisk og Monetær Union (ØMU), hvori den fremlægger sin vision om en stærk og stabil struktur for ØMU'ens politiske, finanspolitiske og økonomiske elementer. Det Europæiske Råd gav på sit møde i december 2012 sin opbakning til at udvikle ØMU'ens sociale dimension, herunder den sociale dialog.

Det Europæiske Råd erindrede på sit møde i juni 2013 om, at den sociale dimension skulle styrkes og understregede vigtigheden af forbedret overvågning af og hensyntagen til den sociale og arbejdsmarkedsmarkedsrelaterede situation i ØMU'en, navnlig ved at anvende de relevante sociale og beskæftigelsesmæssige indikatorer i forbindelse med koordineringen af den økonomiske politik som led i det europæiske semester. Rådet pegede også på behovet for at forbedre samordningen af beskæftigelsespolitikkerne og social- og arbejdsmarkedspolitikkerne og samtidig fuldt ud respektere de nationale beføjelser, og på den rolle, som arbejdsmarkedets parter og den sociale dialog spiller, både på EU-plan og på nationalt plan. Også Europa-Parlamentet gav udtryk for sin holdning til, hvordan der skal prioriteres for at skabe en egentlig ØMU, og henstillede særligt til, at der skabes en social pagt for Europa².

Med denne meddelelse om styrkelse af ØMU'ens sociale dimension bidrager Kommissionen igen til debatten om udbygningen af ØMU'en, under hensyntagen til at den generelle social- og arbejdsmarkedspolitiske dagsorden skal fastlægges af de 28 medlemsstater. Det skal også bemærkes, at beskæftigelsespolitikkerne og social- og arbejdsmarkedspolitikkerne altovervejende henhører under medlemsstaternes kompetence. Hvad Kommissionen foreslår, er en række initiativer, der kan styrke ØMU'ens sociale dimension med særligt fokus på tre aspekter:

- i. styrket overvågning af problemerne på beskæftigelses- og social- og arbejdsmarkedsområdet samt politisk samordning
- ii. øget solidaritet og foranstaltninger til fremme af beskæftigelsen og arbejdskraftens mobilitet
- iii. styrket social dialog.

¹ Kommissionens meddelelse "En plan for en udbygget og egentlig ØMU. Indledning af en europæisk debat" af 28.12.2012, COM(2012) 777.

² Initiativbetænkningen fra Europa-Parlamentet "Hen imod en egentlig Økonomisk og Monetær Union", der blev fremlagt den 18.10.2012 ("Thyssen-betænkningen").

2. STYRKELSE AF ØMU'ENS SOCIALE DIMENSION

2.1 Den overordnede sociale dimension af Europa 2020-strategien

Ved fastlæggelsen og gennemførelsen af sine politikker og aktiviteter skal EU i henhold til traktaterne tage hensyn til de krav, der er knyttet til fremme af et højt beskæftigelsesniveau, sikring af passende social beskyttelse, bekæmpelse af social udstødelse samt et højt niveau for uddannelse, erhvervsuddannelse og beskyttelse af menneskers sundhed (artikel 9 i TEUF).

Vedtagelsen af Europa 2020-strategien gør for første gang socialpolitikken til en central del af EU's økonomiske strategi. Med Europa 2020 fastlagde EU en række overordnede mål for, hvor meget beskæftigelsesfrekvensen skal hæves, hvor meget frafaldsprocenten i skolerne skal nedbringes, hvor meget andelen af unge, der færdiggør en videregående uddannelse eller lignende, skal øges, samt et mål om, at hjælpe mindst 20 mio. mennesker ud af fattigdom. Disse mål er helt centrale i strategien for intelligent, bæredygtig og socialt inklusiv vækst. Målene har allerede stor indflydelse på udformningen af social- og arbejdsmarkedspolitikkerne i EU. På EU-plan er en række vigtige politikker, som er blevet vedtaget, og foranstaltninger, der er blevet truffet, nu under gennemførelse, f.eks. beskæftigelsespakken, der blev fremlagt i april 2012, ungdomsbeskæftigelsespakken fra december 2012 og den sociale investeringspakke fra februar 2013.

Når det i den årlige vækstundersøgelse fastlægges, hvilke indsatsområder der skal prioriteres højt på nationalt plan og EU-plan, ønsker Kommissionen at sørge for, at medlemsstaterne samordner deres budgetter og politikker, så der sikres et højt beskæftigelsesniveau og social sammenhængskraft. I forbindelse med at Kommissionen en gang om året som led i det europæiske semester gennemgår de økonomiske og sociale fremskridt i de enkelte EU-medlemsstater og fremsætter landespecifikke henstillinger som rettesnor for de nationale politikker, peger den på de vigtigste økonomiske og sociale problemer i EU og euroområdet. Det europæiske semester udgør derfor en passende ramme for styringen og overvågningen af medlemsstaternes økonomiske og sociale reformer. Desuden har den sociale åbne koordinationsmetode for social beskyttelse og social inklusion bidraget til styringen af en række strukturreformer inden for socialpolitikken.

Krisen afdækkede, at nogle medlemsstater var slået ind på en uholdbar kurs for de økonomiske politikker, og at der findes strukturelle svagheder i EU's økonomi og i styringen på EU-plan. Håndteringen af krisen har i særdeleshed fokuseret på de nødvendige strukturreformer, især for medlemsstater, der modtager finansiel bistand ("programlande"), men også generelt i de landespecifikke henstillinger til de øvrige medlemsstater.

Den økonomiske krise har gjort det vanskeligere at nå Europa 2020-målene. Beskæftigelsen har således været ramt i de fleste medlemsstater, og forskellen mellem medlemsstaterne med hensyn til den beskæftigelsesmæssige og sociale situation er vokset. I juli 2013 var ca. 26,6 mio. mennesker arbejdsløse i EU-28, heraf over 19,2 mio. i euroområdet. Næsten en fjerdedel af de økonomisk aktive unge i EU var arbejdsløse i juli 2013: 23,4% (5,6 million) i EU-28 og 24% (3,5 mio.) i euroområdet. Fattigdommen og den sociale eksklusion har været stigende siden 2009, særlig i medlemsstaterne i Syd- og Østeuropa. I nogle lande er korrektionen af ubalancer blevet fulgt af faldende produktion, stigende arbejdsløshed og fald i den disponible indkomst, mens andre lande har kunnet fremvise i det mindste en vis modstandsdygtighed. Sidstnævnte lande har generelt arbejdsmarkeder, der fungerer bedre, og mere robuste

velfærdssystemer og har nydt godt af de strukturreformer, de gennemførte i god tid inden krisen³.

Ikke desto mindre er der gjort visse fremskridt på trods af de uhyre vanskelige forhold. Det kan nu ses, at styrkelsen af EU's økonomiske styring og de foranstaltninger, der er truffet for at lette den landespecifikke tilpasning, har været effektive og har skabt grundlaget for, at det økonomiske opsving og jobskabelsen kan fremmes og understøttes. For at kunne løse de problemer, der venter forude, er det vigtigt at styrke ØMU'ens sociale dimension, således at vi får bedre indsigt i social- og arbejdsmarkedspolitikkerne og udviklingen på området.

2.2 ØMU'ens sociale dimension

Det er en forudsætning for en velfungerende ØMU, at dens styringsstrukturer færdiggøres, således de kan forebygge og afhjælpe vedvarende ulighed, som ellers kan blive en trussel mod den samlede finansielle og økonomiske stabilitet i Den Monetære Union, mod vores velstand og dermed i sidste ende mod vores sociale markedsøkonomi. Evnen til reel økonomisk tilpasning er afgørende i en monetær union. Krisen afslørede huller i den måde, Den Monetære Union fungerer på, skønt der er taget omfattende skridt til at styrke EU's økonomiske styring. Prisen for, at de nødvendige reformer alt for ofte er blevet udsat af politiske grunde, har været særdeles høj. Det kan tage lang tid, før strukturreformer, der støtter beskæftigelsen, konkurrenceevnen og større socio-økonomiske muligheder, slår igennem, og det forekommer ofte vanskeligt at gennemføre dem under et økonomisk afmatning, mens de under et økonomisk opsving kan virke mindre påkrævede. Imidlertid kan det resultere i negative afsmittende virkninger og en nedadgående udvikling i de økonomiske nøgletal i Den Monetære Union som helhed, hvis de nødvendige foranstaltninger ikke gennemføres. Det er i Den Monetære Unions fælles interesse at sikre, at strukturreformer, der løser beskæftigelsesmæssige og sociale problemer, gennemføres ordentligt, og medlemsstaterne er nødt til at støtte hinanden med henblik herpå.

Arbejdsløshed og sociale problemer indebærer indkomsttab for betydelige dele af befolkningen og for samfundet som helhed. Desuden svækkes konkurrenceevnen, og de berørte økonomiers vækstpotentiale mindskes, fordi der ikke investeres tilstrækkeligt i den nuværende og fremtidige menneskelige kapital, som ikke udnyttes fuldt ud. Hvis arbejdsløsheden og den sociale ulighed bider sig fast, kan det svække politikernes og offentlighedens opbakning og skabe ustabile regeringer, der ikke evner at gennemføre forsvarlige politikker. Uden en fælles indsats for at sikre, at de beskæftigelsesmæssige og sociale problemer løses rettidigt og effektivt, kan der opstå langvarig ulighed.

"ØMU'ens sociale dimension" henviser til de økonomiske styringsmekanismer og politiske instrumenters evne til at foregribe, tage hensyn til og håndtere en problematisk udvikling eller et problem inden for beskæftigelsespolitikkerne og social- og arbejdsmarkedspolitikkerne i ØMU'en. En styrkelse af den sociale dimension bør hjælpe alle medlemsstater med at udnytte deres vækst- og beskæftigelsespotentiale, styrke deres sociale sammenhængskraft og forhindre voksende ulighed i overensstemmelse med traktaterne og Europa 2020-strategien.

Der er behov for fremskridt på følgende områder:

- øge kapaciteten til overvågning af udviklingen i beskæftigelsen og på det sociale område i ØMU'en med henblik på at koordinere de politiske foranstaltninger bedre, så de er rettidige og hensigtsmæssige

³ Europa-Kommissionen, 2012-udgaven af rapporten "Employment and Social Developments in Europe".

- fremme EU's foranstaltninger til effektiv og bæredygtig bekæmpelse af arbejdsløshed (herunder ungdomsarbejdsløshed) og social nød samt til finansiering af disse foranstaltninger
- kombinere de skridt, der tages hen imod ansvarliggørelse og økonomisk disciplin, med større solidaritet og finansiel støtte
- mindske hindringerne for arbejdskraftens mobilitet på tværs af grænserne i EU
- forstærke den rolle, som social dialog spiller i udviklingen af strategier for euroområdet og de enkelte medlemsstater, gennem passende inddragelse af arbejdsmarkedets parter.

3. STYRKET OVERVÅGNING AF PROBLEMERNE PÅ BESKÆFTIGELSES- OG SOCIAL- OG ARBEJDSMARKEDSOMRÅDET SAMT STYRKET POLITISK SAMORDNING

EU reagerede politisk på krisen ved bl.a. at styrke ØMU'ens økonomiske styring og multilaterale overvågning, særlig i euroområdet. Det skete inden for rammerne af koordineringen af den økonomiske politik som led i det europæiske semester. Der blev indført en ny tilsynsmekanisme og dertil hørende håndhævelsesbestemmelser, der skulle forhindre makroøkonomiske ubalancer med vedtagelsen af forordning (EU) nr. 1176/2011.

Som det fremgår af Kommissionens plan, er ØMU'en blevet forbedret, men arbejdet er endnu ikke tilendebragt. Skønt det hovedsageligt er medlemsstaterne, der har ansvaret for beskæftigelsen og velfærdssystemerne, kræver skabelsen af en egentlig ØMU med en social dimension, at de beskæftigelsespolitiske og social- og arbejdsmarkedspolitiske instrumenter og mekanismer inden for de eksisterende styringsrammer udvikles eller styrkes.

Der er behov for fremskridt med at indarbejde den sociale dimension i overvågningen af de makroøkonomiske ubalancer. Der er også behov for generelle fremskridt med koordineringen af den økonomiske politik som led i det europæiske semester, og det kan gøres ved at styrke de eksisterende rammer for koordinering af beskæftigelsespolitikkerne og social- og arbejdsmarkedspolitikkerne. Større fokus på den sociale dimension i forbindelse med overvågningen af de makroøkonomiske ubalancer kan bidrage til at forbedre udformningen af de politikker, som det henstilles til de lande, der gennemgår en makroøkonomisk tilpasning, at følge.

Desuden er det vigtigt tidligt at afdække, at den beskæftigelsesmæssige eller sociale udvikling går i den forkerte retning, samt at forbedre samordningen og overvågningen af beskæftigelsespolitikkerne og social- og arbejdsmarkedspolitikkerne. Dermed kan der politisk træffes effektive foranstaltninger og skabes konvergens på disse områder. Gensidig læring, udveksling af god praksis og benchmarking på grundlag af skærpet overvågning vil også virke konvergensfremmende.

3.1 Styrket overvågning af den beskæftigelsesmæssige og sociale udvikling som led i den makroøkonomiske overvågning

Proceduren i forbindelse med makroøkonomiske ubalancer (PMU) og tilhørende håndhævelsesmidler blev indført i 2011 for at give ØMU'en en tilsynsmekanisme, der kan forhindre og afhjælpe alvorlige ubalancer. PMU omfatter en lang række spørgsmål, fra ekstern bæredygtighed over konkurrenceevne, kredit og gældsætning til priser på aktiver og finansiel stabilitet. Det er vigtigt at arbejde med alle disse spørgsmål for at nå de overordnede

mål om makroøkonomisk stabilitet. Særlig kan PMU bidrage til at forebygge cykliske opgangs- og nedgangsperioder og samtidig håndtere nedgangsperioder ("bust"), hvor svigtende tillid til de finansielle markeder, kapitalflugt og omfattende nedgearing falder sammen med lav økonomisk aktivitet og social nød.

Som de seneste erfaringer i en række eurolande viser, udgør uønskede makroøkonomiske ubalancer delvis på grund af privat og offentlig gældsætning og vedvarende tab af konkurrenceevne en betydelig risiko for et lands udsigter for vækst og beskæftigelse og for dets velfærd. Derfor er det afgørende at udpege potentielle risici tidligt og forhindre, at der opstår uønskede makroøkonomiske ubalancer.

Sociale spørgsmål har indtil nu ikke indgået eksplicit i gennemførelsen af PMU. Det vil i flere henseender være fordelagtigt at gøre sammenhængen mere eksplicit. Det vil give en bedre forståelse af de risici, som sådanne ubalancer indebærer i form af arbejdsløshed, fattigdom og vidtrækkende sociale konsekvenser. Det vil også bidrage til en bedre forståelse af den sociale udvikling i løbet af tilpasningsprocessen. En sådan større viden vil i sidste instans bidrage til at finde frem til politiske foranstaltninger, der kan korrigere ubalancerne med færrest mulige sociale konsekvenser.

PMU består af en række trin. Den begynder med den årlige rapport om varslingsmekanismen og en resultattavle med indikatorer. Herefter følger specifikke, dybtgående undersøgelser for de lande, som den årlige rapport om varslingsmekanismen har peget på, kan risikere ubalancer. Undersøgelserne munder ud i landespecifikke henstillinger og eventuelt korrigerende handlingsplaner for lande med uforholdsmæssigt store ubalancer. De sociale følger af ubalancerne bør indpasses bedre i den eksisterende ramme for overvågning af makroøkonomiske ubalancer ved at styrke den samlede PMU-analyse med indikatorer for beskæftigelse og sociale spørgsmål.

I rapporten om varslingsmekanismen figurerer arbejdsløshed allerede som en af de overordnede indikatorer. For bedre at afspejle de sociale følger af makroøkonomiske ubalancer kan der tilføjes et fåtal af supplerende beskæftigelsesmæssige og sociale indikatorer. I forbindelse med det europæiske semester 2014 kunne følgende supplerende indikatorer tilføjes (se den vejledende oversigt i bilaget):

- i. erhvervsfrekvens
- ii. langtidsledighed
- iii. ungdomsarbejdsløshed (suppleret med andelen af unge, som ikke er i beskæftigelse eller under uddannelse)
- iv. andel af befolkningen, der er truet af fattigdom eller social eksklusion (suppleret med tre delindikatorer: andelen af befolkningen, der er fattigdomstruet, andelen af befolkningen, der lider alvorlige materielle afsavn, og andelen af befolkningen, der lever i husstande med lav arbejdsintensitet).

Kommissionen, Europa-Parlamentet og Rådet vil arbejde sammen om at udvælge disse indikatorer.

De dybtgående undersøgelser og andre relevante politiske dokumenter bør med jævne mellemrum indeholde et afsnit, hvor der gøres rede for den beskæftigelsesmæssige og sociale udvikling i det land, der er genstand for analysen, og herunder anvende en bredere vifte af sociale indikatorer og analyseredskaber end dem, der bruges i resultattavlen i rapporten om varslingsmekanismen. Det vil bidrage til at tydeliggøre samspillet mellem stigende ubalancer og den sociale udvikling og dermed til at finde frem til politiske tilgange.

3.2 Udarbejdelse af en resultattavle med beskæftigelsesmæssige og sociale nøgleindikatorer samt styrket koordinering af beskæftigelsespolitikkerne og social- og arbejdsmarkedspolitikkerne

Som angivet i Kommissionens plan bør samordningen og overvågningen af beskæftigelses- og social- og arbejdsmarkedspolitikker styrkes i forbindelse med styringen i ØMU'en, og konvergenen bør fremmes på disse områder.

Den europæiske beskæftigelsesstrategi har, siden den blev vedtaget for 15 år siden, udgjort en ramme for koordineringen af jobskabespoltikkerne i lighed med rammen for økonomisk politik og med det samme formål, nemlig at realisere en række mål, der fastsættes i fællesskab, er kontrollerbare og ajourføres regelmæssigt⁴. Europa 2020-strategien lægger stor vægt på den beskæftigelsesmæssige og sociale dimension og indeholder specifikke mål for beskæftigelsen og fattigdomsbekæmpelsen. Den fælles rapport om beskæftigelsessituationen, der offentliggøres som led i Kommissionens årlige vækstundersøgelse, indeholder undersøgelser af de beskæftigelsesmæssige og sociale problemer og af de politiske foranstaltninger, som medlemsstaterne træffer. Den er grundlaget for yderligere undersøgelser, overvågning og koordinering i det europæiske semester⁵. Europa 2020-strategien sikrer et effektivt økonomisk styringssystem, som er udformet til at koordinere de politiske foranstaltninger mellem EU-planen og de nationale planer.

EPSCO-Rådet har allerede udtrykt vilje⁶ til at udvikle de nuværende overvågningsredskaber yderligere⁷ og styrke den multilaterale overvågning og samordningen af politikker med en resultattavle for beskæftigelsen og sociale indikatorer.

Kommissionen foreslår, at der oprettes en **resultattavle med nøgleindikatorer, som skal anvendes i udkastet til den fælles rapport om beskæftigelsen med henblik på at følge den beskæftigelsesmæssige og sociale udvikling**. Den skal være et analyseredskab, der muliggør en bedre og tidligere indkredsning af de vigtigste beskæftigelsesmæssige og sociale problemer, specielt dem, der risikerer at få virkning på tværs af de nationale grænser⁸. Resultattavlen vil bestå af et fåtal af nøgleindikatorer med fokus på beskæftigelsesmæssige og sociale tendenser, som indebærer en risiko for kraftigt at undergrave beskæftigelsen, den sociale sammenhængskraft og den menneskelige kapital og få negative virkninger for en medlemsstats vækst og konkurrenceevne. Den vil skulle indgå i den fælles rapport om beskæftigelsessituationen og have til formål at skabe et grundlag med klarere fokus på styrket multilateral overvågning af beskæftigelsespolitikkerne og social- og arbejdsmarkedspolitikkerne, idet den bidrager til at indkredse tendenser, som berettiger til politisk stærkere beskæftigelsesmæssige og sociale foranstaltninger⁹. Nedenstående overordnede indikatorer (se den vejledende oversigt i bilaget) kan bidrage til at afdække negative tendenser i en forholdsvis tidlig fase og dermed forhindre, at situationen forværres yderligere:

- i. arbejdsløshed: niveau og ændringer

⁴ Se formandskabets konklusioner fra det Det Europæiske Råds ekstraordinære møde om beskæftigelse den 20.-21. november 1997, punkt 3.

⁵ Se forordning (EF) nr. 1466/97 som ændret ved forordning (EU) nr. 1175/2011, særlig afsnit 1-A om det europæiske semester for samordning af de økonomiske politikker.

⁶ Brev af 15. maj 2013 fra formandskabet for Rådet til Det Europæiske Råds formand om ØMU'ens sociale dimension.

⁷ Overvågningen af beskæftigelsesresultaterne og overvågningen af socialbeskyttelsesresultaterne.

⁸ Bilaget indeholder en fuldstændig oversigt. Medlemsstaterne vil ikke blive pålagt yderligere rapporteringsforpligtelser.

⁹ Den fælles rapport om beskæftigelsessituationen, jf. artikel 148, stk. 1, i TEUF, skal vedtages af Rådet og fremlægges for Det Europæiske Råd. Termen "fælles" henviser til en aftale mellem Kommissionen og Rådet. De dertil hørende data anvendes i vidt omfang i forbindelse med det europæiske semester.

- ii. andelen af unge, der ikke har arbejde, eller er i gang med en uddannelse eller erhvervsuddannelse, samt ungdomsarbejdsløshed
- iii. husholdningernes reale disponible bruttoindkomst
- iv. andel af befolkningen i den arbejdsdygtige alder, der er fattigdomstruet
- v. ulighed (S80/S20).

Resultattavlen bør ikke aflæses rent mekanisk, og en nærmere fortolkning af tavlen bør bygge på eksisterende redskaber (overvågningen af beskæftigelsesresultaterne¹⁰, overvågningen af socialbeskyttelsesresultaterne¹¹, den fælles evalueringsramme¹² og data, som der er enighed om, f.eks. den europæiske arbejdsstyrkeundersøgelse og EU-statistik om indkomstforhold og levevilkår).

Resultattavlens beskæftigelsesmæssige og sociale indikatorer skulle opfange de vigtigste fænomener i det enkelte land og pege på de alvorligste problemer og tendenser på et tidligt stadium, og inden landet begynder at afvige for kraftigt fra tidligere resultater eller fra resten af EU. Ved at bidrage til at afdække de vigtigste beskæftigelsesmæssige og sociale problemer i EU og sikre rettidige politiske foranstaltninger vil resultattavlen også bidrage til at nå Europa 2020-målene.

Med henblik på bedre at overvåge og tage hensyn til situationen på arbejdsmarkedet og den sociale situation bør resultattavlen for beskæftigelsen og de sociale indikatorer fastlægges efter drøftelser mellem Kommissionen og Rådet og være klar i god tid inden det europæiske semester i 2014. Når Rådet har vedtaget den fælles rapport om beskæftigelsessituationen med den foreslåede resultattavle, vil den blive fremlagt for Det Europæiske Råd som led i den årlige vækstundersøgelse. Resultattavlen vil blive drøftet med Europa-Parlamentet og med arbejdsmarkedets parter.

Ud over at styrke overvågningen af den beskæftigelsesmæssige og sociale udvikling inden for rammerne af proceduren i forbindelse med makroøkonomiske ubalancer, jf. afsnit 3.1., vil resultattavlen med beskæftigelsesmæssige og sociale nøgleindikatorer bidrage til bedre at integrere beskæftigelsesmæssige og sociale problemstillinger i det overordnede politiske landskab. Den kan bruges som input i Rådets og udvalgenes arbejde forud for Rådets forårsmøde.

3.3 Forbedret koordinering af beskæftigelsespolitikkerne og social- og arbejdsmarkedspolitikkerne i forbindelse med det europæiske semester

Det er vigtigt at forbedre koordineringen af beskæftigelsespolitikkerne og social- og arbejdsmarkedspolitikkerne i forbindelse med det europæiske semester. Det fordrer en klar, fælles analyse af en række nøgelfaktorer med fokus på de foranstaltninger og reformer, det er mest presserende at få vedtaget.

¹⁰ Overvågningen af beskæftigelsesresultaterne er en fælles rapport (Kommissionen og medlemsstaterne), som i sidste ende har til formål at fastlægge en række i fællesskab vedtagne centrale beskæftigelsesproblemer for hver enkelt medlemsstat. Det gøres gennem en statistisk sammenligning, dels af medlemsstaternes resultater indbyrdes (benchmarking), dels af den enkelte medlemsstats resultater over tid. Overvågningen af beskæftigelsesresultaterne indeholder et resumé af den vurdering, som i den fælles evalueringsrammes regi er blevet foretaget af 10 områder med relation til arbejdsmarkedet.

¹¹ Overvågningen af socialbeskyttelsesresultaterne blev godkendt af Rådet i oktober 2012 som en metode til overvågning af den sociale situation i EU.

¹² Den fælles evalueringsramme er en database med vigtige arbejdsmarkedsindikatorer og sociale indikatorer, der anvendes til at overvåge den beskæftigelsesmæssige og sociale udvikling i medlemsstaterne og de fremskridt, der gøres i retning af at nå de overordnede mål. Det er et analyseredskab, der bygger på en række i fællesskab vedtagne indikatorer på 11 politikområder.

Den fælles evalueringsramme, overvågningen af beskæftigelsesresultaterne og overvågningen af socialbeskyttelsesresultaterne er de tre redskaber, som på nuværende tidspunkt anvendes til at finde frem til landespecifikke problemer samt til at sammenligne og vurdere medlemsstaternes resultater. I sidste instans er målet med disse omfattende redskaber at finde frem til og i fællesskab fastlægge, hvad der er de vigtigste beskæftigelsesmæssige og sociale problemer, som medlemsstaterne står over for på deres vej mod Europa 2020-målene. Resultattavlen vil ikke udgøre endnu en erklæring om målene i Europa 2020. Resultattavlen sigter snarere på at afdække socioøkonomiske tendenser i EU, som fordrer nøjere overvågning. Dens formål og beskaffenhed supplerer formålet og beskaffenheden af de pågældende overvågningsredskaber.

Benchmarking og resultatvurdering foregår allerede ved hjælp af de eksisterende redskaber og bør støttes og udbygges, herunder også inden for rammerne af det arbejde, som Beskæftigelsesudvalget og Udvalget for Social Beskyttelse udfører. Overvågningen af beskæftigelsesresultaterne giver en visuel fremstilling af benchmarkingen af medlemsstaternes resultater sammenholdt med de medlemsstater, der har de bedste resultater. Overvågningen af socialbeskyttelsesresultaterne består af en oversigt over 20 centrale sociale indikatorer, der skal tegne et alsidigt billede af, hvordan EU i hovedtræk udvikler sig socialt, og indkredse en række centrale sociale tendenser, som der skal holdes øje med.

Politisk vejledning på grundlag af de bedste resultater i form af detaljerede retningslinjer eller rådshenstillinger – som i forbindelse med ungdomsgarantien – kan bidrage til at udbrede god praksis og samle regeringernes og aktørernes kræfter om at løse problemer, der har betydning for EU som helhed. Skridt i retning af god praksis og benchmarks kan understøtte skabelsen af mere dynamiske arbejdsmarkeder og fremme jobskabende vækst.

Indsatsen for at fremme god praksis gennem tættere politisk koordinering kan omfatte områder som kvaliteten af aktive arbejdsmarkedspolitikker, reformer, der sætter ind over for arbejdsmarkedssegmentering, samt udvikling af menneskelig kapital. Med hensyn til de offentlige arbejdsformidlinger vil udbredelse af god praksis blive fremmet gennem et netværk af offentlige arbejdsformidlinger. Med Kommissionens nylige forslag om styrket samarbejde mellem de offentlige arbejdsformidlinger¹³ slår den til lyd for en generel ramme for benchmarking og gensidig læring, som muliggør en meningsfuld sammenligning af de offentlige arbejdsformidlingers resultater.

Velfærdstjenester, der fremviser gode resultater, som sætter folk i stand til at deltage i økonomien og giver dem adgang til social service, er også vigtige for at bevare sunde grundlæggende økonomiske forhold i hele EU. I den forbindelse kan udvekslingen af god praksis stadig styrkes inden for social- og arbejdsmarkedspolitikkerne gennem den åbne koordinationsmetode.

Det er vigtigt, at disse redskaber supplerer den nye resultattavle for beskæftigelsen og de sociale indikatorer. Derfor vil Kommissionen drøfte med Europa-Parlamentet og Rådet, hvordan samordningen af beskæftigelsespolitikkerne og social- og arbejdsmarkedspolitikkerne kan styrkes yderligere gennem anvendelse af disse redskaber som et supplement i forbindelse med det europæiske semester.

¹³ Den 17. juni 2013 fremlagde Kommissionen et forslag til direktiv om øget samarbejde mellem de offentlige arbejdsformidlinger, som muliggør en meningsfuld sammenligning af deres resultater under anvendelse af evidensbaseret benchmarking.

4. ANSVAR, SOLIDARITET OG FORANSTALTNINGER TIL FREMME AF BESKÆFTIGELSEN OG ARBEJDSKRAFTENS MOBILITET

4.1 Større solidaritet gennem styrkede finansielle instrumenter

Den økonomiske krise har øget uligheden og risikoen for langvarig eksklusion, samtidig med at den har medført betydelige begrænsninger for de offentlige udgifter. Som en følge heraf står medlemsstaterne nu over for at skulle opstille prioriteter for sociale investeringer og moderniseringen af velfærdsstaten. Det betyder, at de skal forbedre strategierne for aktiv inklusion og anvende deres socialbudgetter mere effektivt. Den 20. februar 2013 fremsatte Kommissionen et forslag om en social investeringspakke, som sigter på at yde vejledning til medlemsstaterne om, hvordan de kan øge de sociale sikringssystemers effektivitet og tilstrækkelighed, navnlig ved at fokusere på sociale investeringer.

I forbindelse med udviklingen af en ægte social dimension bør EU-budgettets anvendelsesområde udnyttes fuldt ud for at udvikle ØMU'ens sociale dimension. For perioden 2014-2020 er ressourcerne og programmerne derfor blevet styrket. De europæiske struktur- og investeringsfonde vil fortsat være drivkraften bag medlemsstaternes gennemførelse af nødvendige reformer og moderniseringen af social- og arbejdsmarkedspolitikkerne. Den Europæiske Socialfond (ESF) vil fortsat spille en stor rolle, og samtidig kan en mere målrettet anvendelse af EU-midler til forsvarlige beskæftigelsespolitikker og social- og arbejdsmarkedspolitikker i forbindelse med partnerskabsaftalerne og de operationelle programmer for 2014-2020 være med til at stimulere væksten kraftigt i adskillige medlemsstater.

Det nye program for beskæftigelse og social innovation kan hjælpe med at sprede innovative og omkostningseffektive beskæftigelsespolitikker og social- og arbejdsmarkedspolitikker på tværs af medlemsstater, og Den Europæiske Fond for Bistand til de Socialt Dårligst Stillede vil yde materiel bistand til de mest trængende. Den Europæiske Fond for Tilpasning til Globaliseringen vil fortsat være et europæisk solidaritetsinstrument med fokus på arbejdstagere, der lider under masseafskedigelse som følge af ændringer i globale og regionale handelsmønstre.

Ungdomsbeskæftigelsesinitiativet blev oprettet for at hjælpe medlemsstaterne med at gennemføre den europæiske ungdomsgaranti i regioner, hvor ungdomsarbejdsløsheden er over 25 %. På Det Europæiske Råds møde i juni blev det besluttet, at den 3 mia. EUR store budgetpost, der er afsat til ungdomsbeskæftigelsesinitiativet, skal fremrykkes til 2014-2015 og støttes af modsvarende bidrag fra ESF-programmer på mindst 3 mia. EUR. Ungdomsbeskæftigelsesinitiativet er beviset på, at man på højt politisk niveau har forpligtet sig til kollektivt at tage hånd om de beskæftigelsesmæssige og sociale problemer, der påvirker visse medlemsstater og regioner uforholdsmæssigt meget, men som har en negativ indvirkning på EU som helhed. Kommissionen prioriterer det højt at bistå medlemsstaterne i forbindelse med udarbejdelsen af deres planer for gennemførelsen af ungdomsgarantien og forventer at modtage de endelige versioner og forslag til den finansielle programmering inden udgangen af 2013.

4.2 Øget indsats vedrørende beskæftigelse og arbejdskraftens mobilitet

Et yderst vigtigt aspekt af ØMU'ens sociale dimension er at etablere beskæftigelsespolitikker, der gør arbejdsmarkedet mere modstandsdygtigt, fastholder beskæftigelsen og konkurrenceevnen og støtter skabelsen af nye job som erstatning for dem, der er gået tabt under den økonomiske omstrukturering. Som det også blev understreget i

beskæftigelsespakken fra 2012¹⁴, kræver dette støtteforanstaltninger på både udbuds- og efterspørgselssiden på arbejdsmarkedet. Medlemsstaterne bør så hurtigt som muligt gennemføre de nationale beskæftigelsesplaner under hensyntagen til de relevante landespecifikke henstillinger.

Ét af de beskæftigelsesproblemer, det haster mest med at løst, er at hjælpe unge mennesker ind på arbejdsmarkedet og bevare deres potentiale på trods af den ugunstige økonomiske kontekst. EU har allerede taget skridt hen imod dette, idet der er opnået enighed om, at medlemsstaterne skal oprette en ungdomsgaranti, og idet der afsat ressourcer til at støtte gennemførelsen af denne vigtige strukturreform gennem ungdomsbeskæftigelsesinitiativet. Hurtige fremskridt på dette område er afgørende for bevarelsen af et sundt vækstpotentiale i alle landene og for at genoprette den samfundsøkonomiske konvergens i hele EU.

Desuden er det velkendt, at fleksibiliteten på faktormarkederne er altafgørende for en velfungerende monetær union. Selvom kapital har været yderst mobil, er arbejdsmarkederne ofte forblevet stærkt segmenteret. For at sikre at udbud og efterspørgsel matches hurtigst muligt på tværs af EU og for at maksimere beskæftigelsespotentialet, er det især vigtigt at forbedre arbejdstagernes evne til at flytte efter arbejde både inden for og uden for de nationale grænser. Arbejdskraftens frie bevægelighed er en af hjørnestenene i EU og det indre marked, og i ØMU'en kan arbejdskraftens bevægelighed til en vis udstrækning også fungere som justeringsmekanisme i tider med asymmetriske forandringer.

Mobiliteten på tværs af grænserne i EU er imidlertid stadig lav. Kun 2,6% af EU's befolkning har bosat sig i en anden medlemsstat, og i euroområdet er mindre end 4% af befolkningen i den arbejdsdygtige alder fra en anden medlemsstat. Dog har 10% af EU-borgerne allerede prøvet at arbejde i en anden medlemsstat, og 17% forudser, at de kommer til at arbejde eller bo i en anden medlemsstat engang i fremtiden. Det nuværende lave niveau for arbejdskraftens bevægelighed kan forklares ud fra en række faktorer, hvoraf nogle er kulturelt og socialt betingede (sproglige og kulturelle barrierer, boligmarkeder, familieband), mens andre har at gøre med udøvelsen af de rettigheder, som EU-retten giver, og den utilstrækkelige støtte til mobilitet i EU (forskellige socialsikrings- og beskatningssystemer, forskellige faglige kvalifikationer samt juridiske og administrative barrierer).

EU har allerede taget fat på nogle af disse vedvarende hindringer. Der er oprettet et EU-system til anerkendelse af faglige kvalifikationer og et EU-system til koordinering af socialsikringsydelser, som skal sikre, at mobile arbejdstagere ikke mister deres opsparede rettigheder, hvis de beslutter at flytte på tværs af landegrænser. Kommissionen fortsætter sit arbejde vedrørende lovreguleret erhvervsmæssig virksomhed med henblik på at styrke etableringsfriheden i servicesektoren¹⁵.

Kommissionens nylige forslag til direktiv om foranstaltninger til fremme af arbejdstagernes udøvelse af deres ret til fri bevægelighed¹⁶ sigter på at styrke de mobile arbejdstageres position ved at sikre, at de kan få råd, information og støtte i værtslandet, og ved at give dem passende klage muligheder i tilfælde af diskrimination.

Det er imidlertid stadig kompliceret og administrativt tungt at søge arbejde i en anden EU-medlemsstat, og det kan også have negativ indvirkning på en arbejdstagers socialsikringsrettigheder. I sin rapport om unionsborgerskab tilskynder Kommissionen medlemsstaterne til at anvende de eksisterende regler fuldt ud og tillade jobsøgende at

¹⁴ COM(2012) 173 final.

¹⁵ Kommissionens meddelelse "Evaluating access to regulated professions" af 2.10.2013.

¹⁶ COM(2013) 236 final.

modtage arbejdsløshedsydelse i op til seks måneder, mens de søger arbejde i en anden medlemsstat¹⁷. Kommissionen har planer om at fremlægge to forslag i 2014 om ændring af kapitlerne om arbejdsløshedsydelse i forordning (EF) nr. 883/2004 og forordning (EF) nr. 987/2009 med henblik på at forenkle procedurerne for udbetaling af arbejdsløshedsydelse i grænseoverskridende sager og gøre bestemmelserne mere effektive.

Samtidig bør Kommissionen og medlemsstaterne gøre mere for at sikre, at udbud og efterspørgsel matches på tværs af grænser, navnlig ved at forbedre Euresnettet og gøre det til en fælles europæisk rekrutterings-, matching- og arbejdsformidlingstjeneste. I 2013 vil Kommissionen fremlægge et forslag, der sigter på at forbedre behandlingen af ledige stillinger og ansættelsesansøgninger samt tjenester til støtte for mobilitet for såvel jobsøger som arbejdsgivere og forbedre den overordnede koordinering og forvaltning af mobilitetsstrategier mellem medlemsstaterne imellem. Derudover er det yderst vigtigt at tage fat på uoverensstemmelser mellem efterspurgte og udbudte kvalifikationer for bedre at kunne forudse, hvilke kvalifikationer der er behov for på arbejdsmarkedet. Dette er formålet med den nyligt lancerede "EU Skills Panorama".

4.3 Udbygning af ØMU'en: store ambitioner kombineret med den rigtige tidsplan

Den nuværende ØMU-struktur bygger på decentraliserede nationale finanspolitikker i henhold til en regelbaseret ramme. Finanspolitikkenes stabiliseringsfunktion udøves på nationalt plan, inden for grænserne af traktatens regler samt stabilitets- og vækstpakken. Nationale automatiske stabilisatorer (lavere skatteindtægter og højere sociale udgifter i nedgangsperioder) har fået lov til under særlige omstændigheder at spille en vigtig chokabsorberingsrolle i betragtning af velfærdsstaters forholdsvis store størrelse. Men velfærdspolitikker (navnlig understøttelsessystemer) er i henhold til traktaten i vid udstrækning medlemsstaternes nationale ansvar, hvilket indebærer at udformningen, effektiviteten og virkningen af automatiske stabilisatorer er et nationalt ansvar og varierer fra medlemsstat til medlemsstat.

I Kommissionens plan for en udbygget og egentlig Økonomisk og Monetær Union (ØMU) fremlægges den en overordnet vision, der kan sikre en stærk og stabil struktur på de finansielle, finanspolitiske, økonomiske og politiske områder. Dette er også relevant for udviklingen af ØMU'ens sociale dimension. Planen angiver de foranstaltninger, som Kommissionen mener, bør iværksættes på kort, mellemlang og lang sigt. I denne proces bør der tages skridt hen imod mere ansvar og økonomisk disciplin parallelt med mere solidaritet og finansiel støtte. Nogle af de nødvendige tiltag kan vedtages inden for rammerne af de nuværende traktater. Andre vil kræve ændring af de nuværende traktater og nye kompetencer til EU.

Følgende elementer i planen er især vigtige for udbygningen af ØMU'en.

På kort sigt har Kommissionen foreslået at oprette et instrument inden for rammerne af EU's økonomiske styring og EU-budgettet, men adskilt fra den flerårige finansielle ramme, der skal genskabe balance og fremme tilpasning og dermed skabe vækst. Dette er det første skridt hen imod øget finanspolitisk kapacitet og mere integrerede politiske koordineringsmekanismer. Den eksisterende ramme bør styrkes yderligere ved at forbedre den forudgående samordning af vigtige reformplaner og ved at indføre et "instrument for konvergens og konkurrenceevne", der kan støtte en rettidig gennemførelse af strukturreformer.

¹⁷ COM(2013) 269 final.

Der vil blive ydet finansiel støtte til reformpakker, der er vedtaget, og som er vigtige både for den pågældende medlemsstat og en velfungerende ØMU. Anvendelsen af finansiel støtte vil blive defineret som en del af den kontraktuelle ordning, der er indgået mellem den pågældende medlemsstat og Kommissionen. Instrumentet for konvergens og konkurrenceevne vil kombinere en yderligere integration af den økonomiske politik med finansiel støtte og afspejle princippet om at kombinere mere ansvar med større solidaritet.

Instrumentet kan etableres under afledt ret.

Med baggrund i instrumentet for konvergens og konkurrenceevne kan den finanspolitiske kapacitet gradvist øges, så der vil kunne stilles tilstrækkeligt med ressourcer til rådighed til støtte for vigtige strukturreformer selv i en stor kriseramet økonomi.

Endelig bør det på lang sigt med udgangspunkt i den gradvise suverænitsdeling og dermed ansvars- og solidaritetskompetencer på EU-plan blive muligt at oprette et selvstændigt budget for euroområdet, der giver ØMU'en finanspolitisk kapacitet til at støtte medlemsstater i deres bestræbelser på at takle kriser. Det centrale budget vil give mulighed for et stabiliseringsredskab på ØMU-niveau, som skal støtte tilpasningen til asymmetriske chok, øge økonomisk integration og konvergens og undgå langsigtede overførselsstrømme. Et fælles instrument vil samlet set kunne give nettogevinster med hensyn til stabiliseringsmulighederne sammenlignet med de nuværende ordninger. Størrelsen af det centrale budget vil afhænge af graden af den ønskede integration og villigheden til at gennemføre ledsagende politiske ændringer.

Et fælles instrument, der skal sikre makroøkonomisk stabilisering, vil kunne tilvejebringe et forsikringssystem, hvor risiciene for økonomiske chok bliver fælles for medlemsstaterne, således at udsvingene i nationalindkomst begrænses.

I sin enkleste form kan en ordning til absorbering af asymmetriske chok kræve nettobetaling, som er negative i gode tider og positive i dårlige tider. En enkel ordning vil f.eks. kunne fastsætte landenes nettobidrag/-betalinger som funktion af deres produktionsgab (i forhold til gennemsnittet). En sådan ordning ville være finansielt neutral på mellemlang sigt og ville desuden afhænge af landets størrelse.

Alternativt kan ordningen være baseret på, at betalingerne fra fonden afsættes til et bestemt formål med kontracykliske virkninger til følge (som f.eks. i det amerikanske system for arbejdsløshedsunderstøttelse, hvor en føderal fond refunderer 50% af den arbejdsløshedsunderstøttelse, som overskrider standardvarigheden op til et fastsat maksimum, på betingelse af at arbejdsløsheden ligger på et bestemt niveau og er stigende). Ordningen kunne fungere på en sådan måde, at "permanente overførsler" mellem landene undgås. De bør med andre ord udformes således, at et land over en lang tidsperiode ikke bliver nettotaber eller -vinder som følge af ordningen.

Sådanne foranstaltninger ville kræve en væsentlig ændring af traktaten, eftersom EU på nuværende tidspunkt ikke har kompetence til at vedtage dem, hverken for euroområdet eller for EU som helhed. EU kan ikke overtage medlemsstaternes budgetmæssige ansvarsområder. EU's nuværende kompetencer er for så vidt angår beskæftigelse begrænsede til tilskyndelsesforanstaltninger, der skal fremme samarbejdet mellem medlemsstaterne og støtte deres indsats på beskæftigelsesområdet og indebærer ikke harmonisering (jf. artikel 149 i TEUF). For så vidt angår social sikring og social beskyttelse er EU's kompetence begrænset til vedtagelse af direktiver, som fastsætter minimumsforskrifter for medlemsstaternes systemer, hvis fundamentale principper og økonomiske balance fastsættes af medlemsstaterne (jf. artikel 153 i TEUF). I lyset af de eksisterende rammer for kompetencerne og traktaternes

ordning om egne indtægter kan fleksibilitetsbestemmelsen i artikel 352 heller ikke anvendes, eftersom oprettelsen af makroøkonomiske stabiliseringssystemer vil række ud over rammerne af de nuværende traktater og dermed ændre traktaterne uden at følge de nødvendige procedurer herfor. Denne endelige fase kræver med andre ord en fundamental ændring af traktaterne, der også - som planen beskriver - ville skulle ledsages af tilsvarende politisk integration, der sikrer demokratisk legitimitet og ansvarlighed.

5. STYRKELSE AF DEN SOCIALE DIALOG

Den sociale dialog på EU-plan spiller en væsentlig rolle for, at vi kan udvikle vores sociale markedsøkonomi og skabe fordele for arbejdsgivere, arbejdstagere og for økonomien og samfundet som helhed. I forbindelse med en styrkelse af den økonomiske styring er det afgørende at inddrage arbejdsmarkedets parter i den politiske debat og beslutningsproces. Dette bør ikke kun ske for at inddrage dem i ejerskabet af politikkerne og sikre hensigtsmæssig gennemførelse af dem, men også for at skabe en mere effektiv politisk koordinering i euroområdet. Det er derfor særdeles vigtigt, at vi investerer i styrkelsen af den sociale dialog på både nationalt plan og på EU-plan.

Arbejdsmarkedets parter spiller en vigtig rolle på nationalt plan, når det gælder fastlæggelsen af reglerne på arbejdsmarkedet og lønniveauet. De har desuden stor indflydelse på andre strukturpolitikker gennem af trepartsforhandlinger på områder som f.eks. social sikring. Navnlig hvad angår fastsættelse af lønniveauet, er der mange forskellige arbejdsmarkedsrelationer i EU, og det er medlemsstaterne, der beslutter, hvordan de ønsker at organisere lønforhandlinger. Desuden er arbejdsmarkedets parter nøglespillere, når det kommer til gennemførelsen af tiltag vedrørende f.eks. lærepladser eller effektiv livslang læring.

Der er mulighed for at forbedre de mekanismer, der inddrager arbejdsmarkedets parter i koordineringen af økonomiske politikker og beskæftigelsespolitikker på EU-plan.

5.1 Bedre brug af eksisterende fora

På EU-plan deltager arbejdsmarkedets parter i en halvårlig makroøkonomisk dialog og udveksler synspunkter på højeste politiske plan på det sociale trepartstopmøde, der afholdes to gange om året¹⁸. Både den makroøkonomiske dialog og det sociale trepartstopmøde udgør en oplagt mulighed for at inddrage arbejdsmarkedets parter i det europæiske semester.

Kommissionen er overbevist om, at det er muligt at inddrage arbejdsmarkedets parter endnu mere i EU's og ØMU'ens styring og samtidig respektere deres uafhængighed. Der kan således gøres mere for at udnytte synergierne og komplementariteten mellem de forskellige fora, navnlig med henblik på at fremme sammenhæng og undgå parallelle processer. Rapportering og opfølgning bør gøres mere systematisk for at sikre større gennemsigtighed og kommunikation, og sammensætningen af foraene kan med fordel strømlines. Muligheden for topartsdialog bør udforskes yderligere, og repræsentationen af de nationale arbejdsmarkedsparter bør øges i alle fora, navnlig i Udvalget for den Sociale Dialog.

De eksisterende fora har bevist deres værd. Nye former for dialog bør derfor kun overvejes ud fra en fælles behovsvurdering.

¹⁸ Trepartstopmødet har fundet sted siden 1997, men blev formelt oprettet i 2003 (Rådets afgørelse 2003/174/EF) og er nu en integreret del af Lissabontraktaten. Den makroøkonomiske dialog blev oprettet i 1999 på baggrund af formandskabets konklusioner (Det Europæiske Råd i Köln).

Den **makroøkonomiske dialog** er et forum på højt niveau, hvor Rådet, Kommissionen, Den Europæiske Centralbank og repræsentanter for arbejdsmarkedets parter udveksler synspunkter på EU-plan. Den blev oprettet med det specifikke formål at fremme en regelmæssig dialog om fastlæggelsen af den makroøkonomiske politik i euroområdet. Den makroøkonomiske dialog har en todelt struktur, dvs. en politisk og en teknisk. Den politiske dialog organiseres af den medlemsstat, der har formandskabet for Rådet på et givet tidspunkt (med deltagelse af de to efterfølgende formandskaber), og bygger på et forudgående teknisk forberedende møde¹⁹.

Det **socialt trepartstopmøde** om vækst og beskæftigelse er indlejret i artikel 152 i TEUF som en integreret del af den sociale dialog på EU-plan. Det sociale trepartstopmødes opgave er at sikre bedst mulig social dialog mellem Rådets formandskab (og de to efterfølgende formandskaber), Kommissionen samt arbejdsgivernes og arbejdstagernes repræsentanter. Topmødet afholdes inden for rammerne af den tværfaglige dialog. Dagsordenen omfatter således spørgsmål, der har betydning for alle økonomiske sektorer og arbejdstagerne i EU.

Beskæftigelsespolitik og social- og arbejdsmarkedspolitik drøftes også regelmæssigt på uformelle møder mellem EPSCO-Rådet og EU's arbejdsmarkedsparter, der afholdes to gange årligt. Desuden fastsætter traktaten bestemmelser om en høringsmekanisme mellem udvalgene og EU's arbejdsmarkedsparter (artikel 150 og 160 i TEUF).

5.2 Høring i forbindelse med det europæiske semester

Der hersker bred konsensus blandt EU-institutionerne om, at der er behov for at inddrage arbejdsmarkedets parter bedre i EU's styring, navnlig i forbindelse med det europæiske semester. Arbejdsmarkedsparternes uafhængighed og de nationale systemers forskelligartede karakter skal respekteres (i overensstemmelse med artikel 152 og artikel 153, stk. 5, i TEUF), men samtidig bør inddragelsen af arbejdsmarkedets parter i udformningen og gennemførelsen af de økonomiske politikker og beskæftigelsespolitikkerne også svare til udviklingen i overvågnings- og koordineringsmekanismerne, hvis styrkelsen af ØMU'en skal være effektiv og inklusiv. Høringer af arbejdsmarkedets parter på nationalt plan spiller derfor en vigtig rolle, navnlig i forbindelse med vedtagelsen af nationale reformprogrammer og gennemførelsen af landespecifikke henstillinger. Disse høringer er af afgørende betydning for arbejdsmarkedrelaterede spørgsmål, men også for overordnede økonomiske og sociale spørgsmål og politikker.

Der er sandelig plads til at gøre bedre brug af de eksisterende EU-mekanismer til social dialog med henblik på rettidig og effektiv høring af arbejdsmarkedets parter i forbindelse med de afgørende faser af beslutningstagningen på EU-plan. For at være effektive bør høringerne også inddrage de nationale arbejdsmarkedsparters organisationer. Dette kan kun fungere, hvis medlemsstaterne også styrker inddragelsen af deres arbejdsmarkedsparter i drøftelserne om, udformningen og gennemførelsen af igangværende reformer i overensstemmelse med de nationale traditioner. Det vil være op til de nationale regeringer i overensstemmelse med nationale regler og praksis at definere rammerne for drøftelserne af de landespecifikke henstillinger med arbejdsmarkedets parter. Kommissionen opfordrer ikke desto mindre medlemsstaterne til at drøfte gennemførelsen af de landespecifikke henstillinger og alle relevante reformer med arbejdsmarkedets parter og vedhæfte disses holdninger til de nationale reformprogrammer.

Kommissionen foreslår at forbedre den eksisterende høringsproces således:

¹⁹ Rammerne fastsættes af Udvalget for Økonomisk Politik.

Inden Kommissionen vedtager den årlige vækstundersøgelse, mødes den med EU's arbejdsmarkedsparter i **Udvalget for den Sociale Dialog** med henblik på at få deres syn på de kommende prioriteter samt deres feedback på resultaterne af det foregående europæiske semester. Hovedbudskaberne fra denne høring deles derpå med Rådet på det sociale trepartstopmøde i oktober. Kommissionen vedlægger sin rapport om arbejdsmarkedsrelationerne arbejdsmarkedsparternes fælles skriftlige udtalelser, der forinden er drøftet og nået til enighed om blandt parterne.

Efter vedtagelsen arrangerer Kommissionen en debat med EU's arbejdsmarkedsparter og deres nationale medlemmer om den årlige vækstundersøgelse og den fælles rapport om beskæftigelsessituationen. Dette vil også finde sted i af Udvalget for den Sociale Dialog. Målet er at fremme en bedre gensidig forståelse af forventningerne og bekymringerne. Debatten tager udgangspunkt i resultattavlen for udviklingen på beskæftigelsesområdet og det sociale område, der er en del af rapporten, nøgletemaerne for økonomiske og sociale reformer, deres beskæftigelsesmæssige og sociale dimensioner og koordineringen heraf. Hvis det er hensigtsmæssigt, vil debatten også omfatte en udveksling af synspunkter vedrørende spørgsmål, der har direkte relevans for arbejdsmarkedets parter, som f.eks. lønniveau eller kollektive overenskomstforhandlinger. Arbejdsmarkedsparternes udtalelser viderefremmes på behørig vis. Disse høringer vil komplementere den udveksling af synspunkter, der allerede finder sted mellem udvalgene (EMCO og SPC) og sekretariatene for EU's arbejdsmarkedsparter, og vil derfor være med til at forberede det sociale trepartstopmøde, der finder sted i marts.

Det sociale trepartstopmøde vil fortsat være det møde mellem Kommissionen, Rådet og EU's arbejdsmarkedsparter om vækst og beskæftigelsespolitikker, der afholdes på højeste niveau. Det sociale trepartstopmøde i marts vil have fokus på det europæiske semester. Drøftelserne forberedes af EPSCO-Rådet. Forud for denne politiske dialog på højt niveau bør gå et teknisk forberedende møde, der organiseres af Udvalget for den Sociale Dialog. Kommissionen vil desuden fremlægge forslag om ændring af den afgørelse, der oprettede det sociale trepartstopmøde, med henblik på at rette det ind efter de nye institutionelle rammer, der er fastsat i Lissabontraktaten samt dennes integrerede vækst- og beskæftigelsesstrategi.

Den nuværende ramme for afholdelsen af tematisk dialog i EMCO-udvalget og SPC-udvalget bør videreudvikles og strømlines. Høringsprocessen kan eventuelt suppleres af ad hoc-møder eller ved at aftale hvordan arbejdsmarkedets parter kan inddrages i drøftelserne om relevante politikspørgsmål og tager højde for deres specifikke ansvar og eventuelle følsomhed (f.eks. ungdomsarbejdsløshed, lønniveau, pension og sundhedsreformer).

Med baggrund i rapporten om arbejdsmarkedsrelationer i Europa og det arbejde, der udføres af Det Europæiske Observationsorgan for Arbejdsmarkedsrelationer (der hører ind under Eurofound) vil Kommissionen også fortsat fremme overvågningen af udviklingen af den sociale dialog i hele EU.

6. KONKLUSION

De ændringer, der senest er foretaget med henblik på at styrke EU's økonomiske styring, tager sigte på at styrke ØMU'en, nærmere betegnet tage fat på nogle af de oprindelige svagheder i ØMU'ens udformning og gøre den mere konkurrencedygtig og i stand til at fremme vækst. Kommissionen mener, at udviklingen af ØMU'ens sociale dimension er en vigtig del af denne proces. Det betyder, at de eksisterende økonomiske styringsmekanismer og politiske instrumenters evne til at tage hensyn til og løse problemer inden for beskæftigelsespolitikkerne og social- og arbejdsmarkedspolitikkerne i EU skal udvikles, og at

alle medlemsstaterne skal hjælpes til at udnytte deres vækst og beskæftigelsespotentiale og styrke deres sociale sammenhængskraft i overensstemmelse med EU's mål.

En velfungerende monetær union kræver fleksible markeder og egnede institutioner, der kan tage hånd om den sociale situation og skabe hensigtsmæssige nationale sikkerhedsnet.

Der er mulighed for styrke ØMU'ens sociale dimension gennem bedre koordinering og overvågning af beskæftigelsespolitikkerne og social- og arbejdsmarkedspolitikkerne samt udviklingen på disse områder i forbindelse med det europæiske semester, ved at mobilisere og målrette foranstaltninger og midler mod en bedre håndtering af social nød, fjerne hindringerne for arbejdskraftens mobilitet på tværs af grænserne i EU og styrke den sociale dialog's rolle.

Kommissionen ser frem til at samarbejde med de øvrige EU-institutioner, medlemsstaterne og arbejdsmarkedets parter for at opnå hurtige fremskridt på dette område.

Bilag: Vejledende oversigt over resultattavlens vigtigste beskæftigelsesmæssige og sociale indikatorer

(skal analyseres i udkastet til den fælles rapport om beskæftigelsessituationen i forbindelse med det europæiske semester 2014)

INDIKATORER	Ledighed (i %)	Andelen af unge, der ikke har arbejde eller er i gang med en uddannelse eller en erhvervsuddannelse, samt ungdomsarbejdsløshed	Ændring i husholdningernes reale disponible bruttoindkomst	Andelen af 18-64-årige, der er fattigdomstruede	Ulighed (S80/S20)
Målgruppe	Erhvervsaktiv befolkning	Unge (18-24 år)	Samlet befolkning	Befolkning i den erhvervsaktive alder	Samlet befolkning
Datakilde og ændring	Arbejdsstyrkeundersøgelse (årlig ændring)	Arbejdsstyrkeundersøgelse (årlig ændring)	Nationalregnskaber	EU-statistikker over indkomstforhold og levevilkår (EU-SILC) (årlig ændring)	EU-statistikker over indkomstforhold og levevilkår (EU-SILC)
Begrundelse for indikator	Den generelle udvikling på arbejdsmarkedet, tab af produktion og produktivitet, konkurrenceevne, social sammenhængskraft	Tab af beskæftigelsesegnethed og produktivitet, relevans af færdigheder, uddannelsesinstitutioners og arbejdsmarkedsinstitutioners resultater, konkurrenceevne, social sammenhængskraft	Samlet efterspørgsel, arbejdsmarkedsindkomsters tilstrækkelighed, indkomsterstatningsordningers effektivitet	Generel udvikling i fattigdom (med fokus på fattiges realindkomst), social sammenhængskraft, udhuling af menneskelig kapital	Segmentering af arbejdsmarkedet og jobusikkerhed, lige muligheder, samlet efterspørgsel og social sammenhængskraft
Overvågningen af beskæftigelsesresultaterne, overvågningen af socialbeskyttelsesresultaterne og den fælles evalueringssamme understøtter aflæsningen af de overordnede	<p>En nærmere aflæsning af resultattavlen er baseret på overvågningen af beskæftigelsesresultaterne, overvågningen af socialbeskyttelsesresultaterne og den fælles evalueringssamme i deres helhed.</p> <p><i>Til illustration ses nedenfor nogle eksempler på indikatorer, som viser, hvordan overvågningen af beskæftigelsesresultaterne, overvågningen af socialbeskyttelsesresultaterne og den fælles evalueringssamme kan understøtte aflæsningen af de overordnede indikatorer:</i></p>				

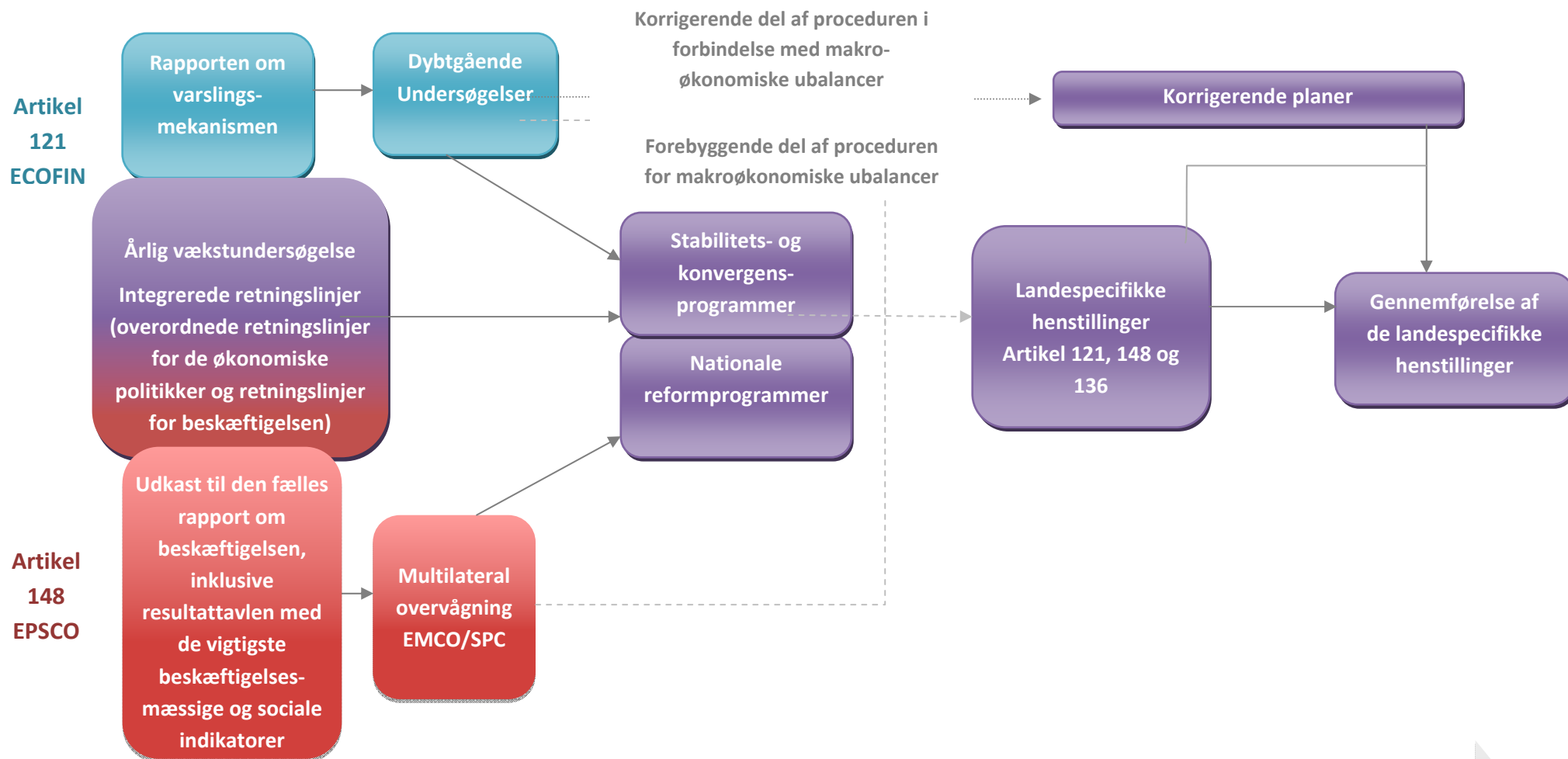
indikatorer	Langtidsledighed, beskæftigelsesfrekvens (m/k, alder, kvalifikationsniveau), ufrivillig deltid/midlertidig beskæftigelse, ledige stillinger i pct. (gennemsnit over tre år), andre indikatorer for aktiv arbejdsmarkedspolitik	Ungdomsarbejdsløshed, andelen af unge, der ikke har arbejde eller er i gang med en uddannelse eller en erhvervsuddannelse, fordelt på aldersgruppe (15-18, 18-19 og 20-24), beskæftigelsesfrekvens for unge, unge, der forlader skolen tidligt	Arbejdsindkomstens (ansattes og selvstændiges) bidrag til husholdningernes reale disponible bruttoindkomst, reale enhedslønomkostninger, husstandenes opsparing, forholdet mellem gæld og indkomst i husholdningerne, dækningsgrader for arbejdsløshedsunderstøttelse	Forankret andel af fattigdomstruede, omfanget af fattigdom og fattigdomsrisikokløft, andre dimensioner af fattigdom, fattigdom blandt personer i arbejde, alvorlig materiel nød, andel, der trues af fattigdom eller social eksklusion, efter alder (børnefattigdom, fattigdom i den arbejdsdygtige alder, fattigdom blandt ældre)	Segmenteringsindikatorer (ufrivillig midlertidig beskæftigelse/deltidsbeskæftigelse, jobskifte (efter type af aftale eller lønniveau osv.)), indikatorer for anden ulighed på arbejdsmarkedet (gab i læse- og skrivefærdighed (PISA), løngab mellem kønnene, indkomstulighed (ekskl. personer uden job))
-------------	--	--	---	--	--

Bilag: Vejledende oversigt over yderligere supplerende beskæftigelsesmæssige og sociale indikatorer i den årlige rapport om varslingsmekanismen

INDIKATORER	Erhvervsfrekvens (i %)	Langtidsledighed (i %)	Ungdomsarbejdsløshed (i %)	Andel, der trues af fattigdom eller social eksklusion (i %)
Målgruppe	Befolkning i den erhvervsaktive alder (15-64 år)	Erhvervsaktiv befolkning	Erhvervsaktiv befolkning i samme aldersgruppe (15-24 år)	Samlet befolkning
Datakilde og ændring	Eurostat, arbejdsstyrkeundersøgelsen/niveau og udvikling over tid	Eurostat, arbejdsstyrkeundersøgelsen/niveau og udvikling over tid	Eurostat, arbejdsstyrkeundersøgelsen/niveau og udvikling over tid	Eurostat, SILC/niveau og udvikling over tid
Begrundelse for indikator	Supplerer arbejdsløshedsfrekvensen, da den viser de bagvedliggende bevægelser mellem beskæftigelse og ledighed. Den gør det muligt at se nærmere på strukturelle	Den afdækker strukturelle problemer på arbejdsmarkedet, f.eks. misforhold mellem udbud og efterspørgsel på kvalifikationer samt insider-outsider-problemer. Den viser forringede udsigter til	Den måler de vanskeligheder, som arbejdstagere med tidlig debut på arbejdsmarkedet og evt. lavt uddannelsesniveau møder. En lang arbejdsløshedsperiode tidligt i et arbejdsliv kan få langtrækkende	Samlet indikator, som opfanger forskellige dimensioner af fattigdom

	forhold, der hæmmer motivationen for at søge job, og på den "afskrækkende" virkning, som langtidsledighed, sort arbejde, beskæftigelse i den uformelle sektor og underbeskæftigelse i landbrugssektoren kan have	genbeskæftigelse og øget risiko for at blive fanget i kronisk ledighed	konsekvenser for lønperspektiv og arbejdsmarkedstilknytning	
Supplerende indikatorer	ikke relevant	ikke relevant	Andelen af en ungdomsårgang (15-24-årige), der ikke har arbejde, uddannelse eller erhvervsuddannelse	Omfatter dels andelen af fattigdomstruede, der viser den relative fattigdom, dels andelen af befolkningen, der lider alvorlige materielle afsavn, der viser absolut fattigdom, dels personer, der lever i husstande med lav arbejdsintensitet

Styrkelse af overvågningen af de beskæftigelsesmæssige og sociale problemer inden for rammerne af det europæiske semester

Oktober: Det sociale trepartstopmøde og Det Europæiske Råds efterårsmøde

November: Makroøkonomisk dialog, Kommissionen offentliggør den årlige vækstundersøgelse, rapporten om varslingsmekanismen og udkastet til den fælles rapport om beskæftigelsessituationen

Februar/marts: Økofinrådet og EPSCO-Rådet), makroøkonomisk dialog, Det sociale trepartstopmøde, Det Europæiske Råds forårsmøde

April: Finpudsning af stabilitets- og konvergensprogrammerne og de nationale reformprogrammer (med inddragelse af de nationale arbejdsmarkedsparter)

Maj/juni: Kommissionen fremlægger forslag til landespecifikke henstillinger, drøftelser i rådsudvalg, EPSCO-Rådet og Økofinrådet

juni/juli: Det Europæiske Råd giver sin opbakning til de landespecifikke henstillinger, som vedtages af Rådet.